

12

+103

EXTRACT
Uyt een brief/ uyt Munster gheschreuen den 5. Junij 1599.
nopende den Heyr-tocht des Rijcks-Vorsten

Midtsgaders.

Een Extract uyt een Missiue van Keulen den 5. Junij/1599.

Noch.

Een Extract uyt een Missiue van een Burger tot Keulen/ vanden 5. Junij/99. aen zijn Neue tot Amsterdam gheschreven.

Ghedruckt/naer de Copije van Amsterdam/ By Nicolaes Biestkens. 1599.

Extract uyt een Brief in Munster/ gheschreuen den vijfden Junij/ 1599.

VAn nieuwe tydinghen is alhier soo vele / dattet qualijck met pennen te schryuen ware. Dit gheheele Sticht van Munster, als mede het Stift van Paderborne, leght vol Krijchs-volcks / dat de Duytsche Vorsten hebben aenghenomen / ende zijn over de 28000. mannen sterck/ daer onder zijn 8000. peerden. Die welcke dese toecomende weecke naer het Landt van Cleve sullen ghesonden worden. De Keurvorst ende Bisschop van Ceulen is in eyghener persoone al-hier/ eñ wilde hen geerne onschuldighen ende zijn ongheluck voorcomen. Ooc zijn alhier 6. Spaensche Ghesanten/ onder welcken mede is den Auditoor/ die inde stadt Essen gelegen heeft/ neffens den Doctor Langhen mantel. Sy doen veele hooge presentatien van alle de schaden/ by haer volck gedaen/ te betalen: maer en hebben gheheel gheene antwoorde vande Vorsten becomen. Het principaelste is/ dat sy niet sullẽ op houden noch rusten/ sonder den Spangiaert te verdrijuẽ. Oock soo myn des Landtgrauen van Hessen. Camerlinck int secreet seyde/ het mochte soo comen/ dat sy de Euangelische Religie wel mochten door het gheheele Rycke (ghelijck omtrent int Jaer 1533. toe-gelaten was) willen vry hebben/ Ghelijck sy dan al bereets binnen Ceulen dry ghespecificeerde Kercken daer toe versoecken ende begeerẽ te gebruycken: Insgelijcks ooc hier tot Munster. ende willen goet-rondt alle de Jesuwyten daer uyt hebben/ gelijck sy dan alreede uyt Paderborne, vertrocken zijn / daer nu de Landt graef van Hessen, in eygener persoon binnen is/ ende het

de het schijnt dat sy hier van Munster oock wel haest verloopen sullen. De Keurvorst van Ceulen hout op morgen een Landts-dach alhier op de Heyde / int vrye velt. Het gheheele Landt is hem by na afgevallen/ ende sullen een andere Bisschop / gelijck oock tot Ceulen, becomen. De almogende God wil alles ten besten voegen.

Extract uyt een Brief van Ceulen / geschreuen den vijfden Junij

VOor nieuwe tydinghe is hier mede vele De Pagadoor vaden Spaensche/ alhier gelegen hebbende/ is door gelopen/ eñ is niemant schuldich gebeluen/ als alle man. Voorts is dẽ Bisschop van Paderborne uyt zijn landt naer Mentz getrocken/ so t'schijnt om assistentie/ om dat de Rijcks Vorsten zijn landt hem soo af neemt.

Tot Paderborne zijn alle de Jesuyten uyt ghetoghen/ ende aldaer is nu veel volcks van die Rijcks Volsten.

Wt Cassel zijn 18. metale stucken gevoert naer der Vorsten Legher. De voortocht van de Rijcks-Vorsten leyt niet ouer tien mylen van hier/ het schijnt datse haest hier by sullen zijn.

De Spaensche wtlegghers die hier noch liggen/ sullen dan moeten verhuysen. Int sluyten van desen is gebeurt dat een van de Wtleggers afgeuaren is/ naer de borgers schietende/ hebbẽ een borger door zijn been/ eñ eenen door ... aen zijnen hals geschoten/ so dat sy met ondanck eñ stanc/ als de duyuel/ van hier scheyden/ de andere leyt nu noch hier / hy soude gaerne brieuen van recommandatie van de Heeren hebben / om te Dusseldorp voor by te passeren / want sy hem daer dreygen in den grout te schieten/ om datter soo veele clachten te houe ghecomen zijn.

Extract

Extract uyt een Missive / gheschreuen van een Burgher tot Keulen/ vanden vijfden Junij/ aen zijn Neue tot Amstelredam.

VV At aengaet nieuwe tydinge/ can ick u L. niet bysonders schrijuē. Jc hebbe u L. laestmael geschreuen vande Duytsche Vorstē/ dat sy met haren tocht stille houden wilden/ so verre de Spaensche den Rijcx-bodem verlieten voor den 26. Aprilis / gelijck sy belooft hadden, Nu dat niet volbracht is/ sult het voor gewis houden/ dat de Duytsche vorsten met hare heyr-cracht voortvaren/ eñ alreede int Stift Munster liggen/ daer de Spaensche voorheden gelegen hebben/ zijn sterck 23000. mannen te voet/ ende 8000. te peerde/ onder welcke peerdē 2000. kurasiers zijn eñ sullen daer noch een wijle blijuen ligghen/ tot dz de andere vijf kritzen haer volck daer oock by schickē sullē. In desen tocht hebben alle standen des Rijcks/ gheestelyc ende wereltlijck/ bewillicht/ dat sy de Spaensche van des Rijcks bodem af dryuen sullen/ ende insghelijcks u lieder Krijchs-volck/ die op den Rijcks-bodem liggen; So sy nz goedichlijck de plaetsen verlatē/ willen also langer bey der partiē volck/ so Spaēsche als Staetsche / in des Rijcx bodem niet lyden/ ende sullen de frontieren soo sterck met volck besetten / dat van beyde partyē het Rijck nz langer beschadicht mach worden. Hier toe hebben geestelyc ende wereltlicke bewilliget. Eñ wy alhier tot Ceulen, moeten voor ons deel op brenghen 400. voetknechtē eñ 50. Kurassiers te peerde/ eñ so na aduenāt. Alle steden int Rijc/ eñ alle Vorsten des Rijcx moeten daer toe contribueren. Men besorcht nochtans de wyle sy so grootē volc by dē anderē hebbē/ dat sy meer doē sullē/ als sy ōder malcāderē verdragē hebbē/ de wyle de Hertoge vā Bruynswijc Veltoverste is/ eñ de Graue van Hohenloo/ die uyt Hollant gecomē is/ zijn Luytenant zijn sal: Onse Marschalck Frētz sal Veltmarschalck zijn. Wat daer van worden wil/ sal de tijt leeren.

FINIS,

